



# IMK Lanklaar – Rotem



## PIJLERS VOOR EEN OPVOEDINGS- EN ONDERWIJSPROJECT



IMK Lanklaar  
Rijksweg 168  
3650 Dilsen-Stokkem  
089 75 60 84  
info@instituutmariakoningin.be

IMK Rotem  
Tienstraat 35  
3650 Dilsen-Stokkem  
089 79 34 68  
Imk\_rotem@hotmail.com

Facebook

## Missie en visie

De domeinen 'onderwijs' en 'opvoeding' zijn constanten in het project van elke school. Zo'n project is voortdurend in evolutie. Het onderwijs wordt immers door de samenleving voor steeds nieuwe uitdagingen en opdrachten geplaatst, die opgenomen moeten worden in een onderwijskundig en pedagogisch kader.

In onze missie stellen we **de leerling centraal**. We willen **aan elke leerling maximale groei- en leerkansen** geven om hun talenten en mogelijkheden te ontdekken en te ontwikkelen en om **de nodige bagage mee te krijgen voor het 'latere leven', ofwel voor hogere studies ofwel voor de arbeidsmarkt**. Het onderwijs gaat al lang niet meer alleen over kennisoverdracht, maar evenzeer over het verwerven van vaardigheden, attitudes en competenties zodat de jongeren **optimaal zullen kunnen functioneren in de snel evoluerende maatschappij**.

Het opvoedkundige aspect richt zich op de vorming van de totale persoon waarbij we de jongeren begeleiden op weg naar volwassenheid. **We willen dat de jongeren kunnen uitgroeien tot autonome en evenwichtige jongvolwassenen die een positieve bijdrage zullen leveren aan de samenleving**.

Het opvoedkundig project wil een toegevoegde waarde hebben voor het opvoedingsproject van de ouders en de samenleving.

We willen **aan elke jongere maximale studie- en ontplooiingskansen** geven, binnen de grenzen van het haalbare en het redelijke en we willen een warme en leerling-nabije leef- en leergemeenschap vormen.

Met dit project leggen we **accenten die bijdragen tot het profiel en de identiteit van de school**. Het lerarenkorps van IMK heeft de prioritaire accenten in hun opvoedingsproject als volgt omschreven:



## IMK wil ...

- een *lerende school* zijn, waar leerlingen maximale leer- en groeikansen krijgen om hun talenten en mogelijkheden te ontdekken en te ontwikkelen. Het is aan de leerlingen om de kansen te grijpen en zich de aangeboden leerstof eigen te maken.
- een *begeleidende school* zijn, waar elke jongere terecht kan bij de leerkrachten en de leerlingbegeleiding voor ondersteuning op studiegebied en op socio-emotioneel vlak, in een leerling-nabije en warme schoolomgeving.
- een *stimulerende school* zijn, waarin jongeren uitgedaagd en aangemoedigd worden om binnen hun talenten, mogelijkheden en interesses hun schoolloopbaan actief te ontwikkelen,
- een *sociale school* zijn, die een onderwijsgemeenschap vormt waarin men samen leert, samen-werkt en samen leeft en men gelijke kansen krijgt ongeacht de socio-economische of etnisch-culturele achtergrond,
- een *correcte school* zijn, waar jongeren op positieve wijze gestuurd worden om bepaalde normen, waarden en grenzen te leren respecteren, in een veilige en warme schoolomgeving,
- een *christelijke school* zijn, waarin 'goed zijn' en 'goed doen' beschouwd worden als wezenlijke opdrachten voor iedere mens, er bijzondere aandacht is voor de meest kwetsbaren en waarin we geloven in elke leerling.

Deze pijlers zijn de krijtlijnen die de richting en de contouren aangeven waarbinnen het schoolteam gestalte geeft aan de school die IMK wil zijn, zonder daarbij de vrijheid en de creativiteit van de actoren uit het oog te verliezen.

In dit pedagogisch project worden de betekenis en het belang van deze items verder toegelicht en geconcretiseerd met voorbeelden uit onze schoolwerking. Dit document is complementair aan het schoolreglement. Veel deelaspecten van dit reglement krijgen nu hun plaats in een omvattende didactische en pedagogische visie. Deze visie is geleidelijk gegroeid in overleg met het lerarenkorps. Ze werd ontwikkeld tijdens personeelsvergaderingen, pedagogische raden, klassenraden, vakgroepen, bijeenkomsten van het GOK-en PAG-team, pedagogische studiedagen, ...

Zij wil aansluiten bij de christelijke en sociale waarden, waarmee IMK in 1959 werd opgericht door de Congregatie van de Zusters van de Voorzienigheid. Tegelijk moeten deze waarden, die in een andere tijd werden verwoord, worden vertaald naar en gekaderd in een eigentijds onderwijs- en opvoedingsproject.

## Wij zijn een Katholieke Dialoogschool

Het pedagogisch project van onze school is ingebed in het project van de katholieke dialoogschool. Op onze school is iedereen welkom, wat ook je levensbeschouwelijke of religieuze achtergrond is of wie je ook bent. Samenleven in dialoog met elkaar vinden we belangrijk. Jezelf beter leren kennen en in dialoog gaan met anderen, ook met wie je van mening verschilt: dat zijn belangrijke vaardigheden om bij te dragen aan een leefbare en duurzame samenleving.

Kiezen voor een katholieke dialoogschool houdt voor iedereen een engagement in: iedereen die er leert, werkt en leeft wordt uitgedaagd om op een bijzondere manier samen school te maken, in dialoog met elkaar.

## ENGAGEMENTSVERKLARING KOV

Samen werken aan katholieke dialoogscholen vraagt het engagement van ieder die bij dat onderwijs betrokken is: leerlingen en ouders, leraren en andere personeelsleden, leidinggevenden in onderwijs en bestuurders. Tegelijk heeft de school en wie er leert en werkt, verwachtingen ten aanzien van de lokale gemeenschap, de Kerk en de samenleving.

### Leerlingen

Leerlingen verwachten een kwaliteitsvolle vorming op hun maat, die hen aangeboden wordt door een inspirerende school en goede, enthousiaste leraren en opvoeders. Ze hopen er te mogen groeien als mens, zodat ze hun verantwoordelijkheid kunnen opnemen voor de wereld om zich heen. Omgekeerd verwacht de school dat de leerlingen bereid zijn om voluit in dat vormingsproces te stappen en dat ze zich laten uitdagen door het beste wat de katholieke school hen vandaag te bieden heeft. In een context waarin identiteit niet zomaar vanzelfsprekend is, vormen ze zichzelf en worden ze gevormd in dialoog met het vormingsaanbod en de traditie van de school. Ze gaan daarover het gesprek aan met de leraar en hun medeleerlingen en met de wereld. Ze maken gebruik van de mogelijkheden tot leerlingenparticipatie die de school hun volop aanbiedt. Zo dragen leerlingen ook actief bij aan het schoolleven en aan de school als lerende, levende en werkende gemeenschap.

### Personeelsleden

Personeelsleden willen het beste van zichzelf geven en jongeren vormen tot mensen die vrij en verantwoordelijk bijdragen aan de samenleving van vandaag en morgen. Ook al is voor hen de katholieke identiteit van de school niet langer altijd vanzelfsprekend, toch kiezen ze ervoor om zich, vanuit hun opdracht, voluit in te zetten voor dat specifieke vormingsproject. Meer nog: ze zijn er bevoorrechte en essentiële partners van. Daarom verwacht de school dat de personeelsleden, allen samen, actief bijdragen aan het leven

op een katholieke dialoogschool – in gesprek met leerlingen, elkaar en de schoolleiding.

Welke hun eigen overtuigingen ook zijn, ze vinden er de inspiratie om mee te werken aan het katholiek-pedagogische project van de school. De personeelsleden zijn mensen die met passie en gedrevenheid graag met leerlingen en collega's aan de slag gaan en daartoe inhoudelijk, pedagogisch en didactisch gevormd zijn. Ze werken mee aan een leeromgeving waarin iedere lerende optimaal tot leren, leven en werken komt. In hun werken en samenwerken zijn ze zich bewust van hun voorbeeldrol.

### Schoolleiders

Met zin voor verantwoordelijkheid en grote zorg geven schoolleiders richting aan het pedagogisch project van de katholieke dialoogschool. Als leidinggevend willen ze dat project samen met andere personeelsleden gestalte geven en een geëngageerde leef- en leergemeenschap vormen met leerlingen en hun ouders. Vanuit de eigen inspiratie engageren ze zich voor een genereuze, zorgzame en rechtvaardige school en samenleving, waar alle leerlingen en personeelsleden welkom zijn. Ze streven een dialogaal en gedeeld leiderschap na en creëren een duurzaam en zorgzaam personeelsbeleid. Ze zetten zich in voor een werkomgeving die personeelsleden ondersteunt, motiveert en waardeert.

### Ouders

Ouders verwachten in de eerste plaats dat de school voor hun kinderen een leer- en leefwereld is die bijdraagt aan de opvoeding die ze hen zelf willen geven. Ouders die kiezen voor een katholieke school geven aan dat ze vertrouwen stellen in de eigen wijze waarop die scholen hun onderwijs organiseren. Op haar beurt verwacht de school dat ouders echte partners zijn voor de opvoeding en vorming die de school hun kinderen verstrekt. Deze vorming houdt ook in dat de leerlingen deelnemen aan de lessen rooms-katholieke godsdienst. Ouders mogen verwachten dat de school hen zoveel mogelijk betreft in het samen school maken.

### Schoolbesturen

Vanuit de vrijheid van onderwijs en ingebed in de katholiek-pedagogische traditie hebben besturen een geheel eigen rol en verantwoordelijkheid in het vormgeven van de katholieke dialoogschool. In de eerste plaats maken bestuurders de band met de christelijke traditie: ze dagen schoolleiders en personeelsleden uit om deze traditie vernieuwd vorm te geven en met allen op school samen te werken aan een katholieke dialoogschool. Tegelijk scheppen ze goede bestuurlijk-organisatorische randvoorwaarden voor wie in hun onderwijsinstellingen leert, leeft en werkt. Ze engageren zich om in een geest van dialogaal en gedeeld leiderschap te besturen en geven schoolleiders de ruimte om hun verantwoordelijkheid voluit op te nemen. Ze garanderen de verankering van de school in de lokale gemeenschap, zoeken kansen tot bestuurlijke optimalisering en koesteren de bijzondere band met de andere onderwijsinstellingen die behoren tot Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

### Lokale gemeenschap, Kerk en samenleving

Tot slot staat de katholieke school niet op zich, maar maakt ze deel uit van het weefsel van de lokale gemeenschap, de Kerk en de samenleving. Voor de lokale gemeenschap is de school vaak een trefpunt van dialoog en ontmoeting. Van die lokale gemeenschap verwacht de school respect voor haar project en ondersteuning om die bredere rol op te kunnen nemen.

### Verankering van het pedagogische project in de traditie van de Congregatie van de Zusters van de Voorzienigheid

Onze visie wil aansluiten bij de christelijke en sociale waarden, waarmee IMK in 1959 werd opgericht door de Congregatie van de Zusters van de Voorzienigheid. Tegelijk moeten deze waarden, die in een andere tijd werden verwoord, worden vertaald naar en gekaderd in een eigentijds onderwijs- en opvoedingsproject.

De Zusters van de Voorzienigheid hebben hun bakermat in Frankrijk. Vanuit het niets werd door enkele zusters een project opgestart met als pijlers geloof & gebed, ziekenzorg en onderwijs. Een rode draad doorheen de geschiedenis van de Congregatie is dat zij altijd 'volksgericht' was en elk elitair karakter vermeed. Zorgzaamheid en dienstbaarheid leidden tot pioniersinitiatieven op plaatsen waar weinig of geen voorzieningen aanwezig waren voor 'gewone mensen', zieken, mindervaliden, kinderen...

De Congregatie groeide geleidelijk en bereikte in het begin van de 20<sup>ste</sup> eeuw onze provincie. Zij ontplooidde activiteiten rond onderwijs en ziekenzorg in Hoeselt, Bocholt en in Lanklaar. Nadat de Congregatie eerst de Vrije Basisschool Lanklaar had opgericht, legde zij einde jaren '50 de eerste steen van het huidige Instituut Maria Koningin. Vanaf haar ontstaan in 1959 richtte IMK zich op huishoudelijke studierichtingen voor 'gewone volksmeisjes'. Doorheen de jaren en doorheen talrijke onderwijskundige ontwikkelingen is IMK een school gebleven die elk 'elitair' karakter vermijdt.

Als kleinschalige school ligt onze kracht niet in een breed studieaanbod of een indrukwekkende infrastructuur. Onze kracht ligt in de opvolging en begeleiding van elke leerling in de mate van het mogelijke. Wij identificeren ons als een warme en leerling-nabije leef- en leergemeenschap.

De Zusters van de Voorzienigheid houden de band levend met de scholen die zij ooit hebben opgestart en hopen dat de geest van hun traditie uitgedragen blijft worden. Het pedagogisch project van onze school is verweven met hun geest.

## INHOUD

1. EEN LERENDE SCHOOL
2. EEN BEGELEIDENDE SCHOOL
3. EEN STIMULERENDE SCHOOL
4. EEN SOCIALE SCHOOL
5. EEN CORRECTE SCHOOL
6. EEN CHRISTELIJKE SCHOOL



## 1. EEN LERENDE SCHOOL

---

IMK wil een lerende school zijn, waar leerlingen maximale leer- en groeikansen krijgen om hun talenten en mogelijkheden te ontdekken en te ontwikkelen. Het is aan de leerlingen om de kansen te grijpen en zich de aangeboden leerstof eigen te maken.

### 1.1. Maximale leer- en groeikansen

De **onderwijskundige doelen** van het secundair onderwijs zijn gericht op **integratie in de samenleving**, in het bijzonder **hogere studies** en **tewerkstelling**. Het aanreiken en aanleren van **competenties** (kennis, vaardigheden en attitudes) binnen bepaalde studierichtingen staan hierin centraal.

Een **goede basis- en vakkennis is de fundering** waarop men verder bouwt. De leerkrachten **reiken uitdagende en haalbare doelen aan** waarbij ze de leerinhouden aanreiken via diverse werkvormen, door een afwisseling van leer- en oefenmomenten, door vormen van differentiatie, enz. Door het creëren van een krachtige leeromgeving krijgt een zo groot mogelijk aantal leerlingen **maximale leer- en groeikansen**. Het is aan de leerlingen om deze kansen te grijpen en **zich de aangeboden leerstof eigen maken**, o.a. door het maken van oefeningen en opdrachten, zelfstandig werk, groepswork, projectwerk en door te studeren voor toetsen en examens, **en verder te groeien**.

De te behalen doelen worden geëvalueerd. Het **evalueren is een continu proces** dat op tal van manieren kan gebeuren. Het geven van **stimulerende en corrigerende feedback ondersteunt dit leerproces**.



## Studierichtingen IMK

### *Eerste graad A- en B-stroom*

- Basisopties 2A STEM-wetenschappen
  - Maatschappij en welzijn
- Basisopties 2B Kunst en creatie
  - Maatschappij en welzijn

### *Tweede graad TSO*

- Maatschappij- en welzijnswetenschappen (doorstroom-finaliteit)
- Biotechnologische STEM-wetenschappen (doorstroom-finaliteit)
- Maatschappij en welzijn (dubbele finaliteit)

### *Tweede graad BSO*

- Zorg en welzijn (arbeidsmarktfinaliteit)

### *Derde graad TSO*

- Techniek-wetenschappen
- Sociale en technische wetenschappen
- Jeugd- en gehandicaptenzorg

### *Derde graad BSO*

- Verzorging
- Specialisatiejaren 7 Kinderzorg
  - 7 Thuis-en bejaardenzorg/zorgkundige

Aan alle studierichtingen zijn door de wetgever **eindtermen, leerplannen en lessentabellen** gekoppeld.

## 1.2. Persoonlijke- en attitudevorming

In het onderwijs staat de **vorming van de totale persoon** centraal.

We hebben dus niet alleen aandacht voor de ontwikkeling van **kennis en inzichten** (leerplandoelstellingen, VOET, gemeenschappelijk funderend leerplan, eindtermen), maar ook voor **attitudes** (bv. respectvol zijn, stiptheid, studie-inzet), **metacognitieve vaardigheden** (bv. planning en organisatie, zelfstandig kunnen werken) en **sociale vaardigheden** (bv. respectvolle communicatie, samenwerken en verdraagzaam zijn).

Vorming is niet waardenvrij en past in een visie van de onderwijsverstrekker, d.i. het onderwijskundig en opvoedkundig project.

Via les-, klas- en schooloverstijgende activiteiten werken we aan de **gemeenschappelijke doelen, de vaardigheden en attitudes**.

Bijvoorbeeld:

- Introductiedagen voor de eerstejaars (eerste schooldagen)
- de tweedaagse 'teambuilding' voor de eerstejaars (september)
- de studiekeuzeprogramma's,
- de klassen(sport)dag,
- de Youcadag,
- de SID-in,
- het overkoplokaal,
- culturele voorstellingen,
- dag van de jeugdbeweging,
- de leerlingenparticipatie via leerlingenraad en schoolraad,
- bedrijfsbezoeken en excursies,
- relationele en seksuele vorming,
- de laatstejaarsreizen,
- externe gastsprekers,
- de inleefdagen in 6 STW,
- de Rode-neuzen-acties,
- de eindejaarsactiviteit van de hele school,
- de aandacht voor leren leren in de lessen en in de begeleide studie,
- ...

Zij zijn tegelijk ook aanwezig als aandachtspunten binnen het algemene schoolbeleid en de schoolwerking, zoals in

- het huishoudelijk reglement,
- de klassenavonden voor ouders,
- de leerlingenbegeleiding,
- het inschrijvingsbeleid,
- het GOK-beleid,
- het evaluatiebeleid,
- de deliberatiecriteria,
- ...

## 2. EEN BEGELEIDENDE SCHOOL

---

IMK wil een begeleidende school zijn, waar elke jongere terecht kan bij de leerkrachten en de leerlingbegeleiding voor ondersteuning op studiegebied en op socio-emotioneel vlak, in een leerling-nabije en warme schoolomgeving.

De aandacht voor het welzijn en het welbevinden, voor de leerlingenbegeleiding, in ruime zin van het woord, wordt als één van de sterke punten van IMK beschouwd, zowel op het vlak van socio-emotionele kwesties als op studiegebied. De leerlingenbegeleiding vindt plaats op verschillende niveaus: door vakleerkrachten, klastitularissen, de leerlingenbegeleiders, de Cel Leerlingenbegeleiding (CLB), de klassenraden, de toezichthouders, ... Deze aandacht voor welzijn en welbevinden sluit aan bij de traditie en de kleinschaligheid van onze school, maar ook bij ruimere onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen en verwachtingen.

### 2.1. Begeleiding op leer- en studiegebied en bij de onderwijsloopbaan

De onderwijskundige ontwikkelingen zijn sinds verscheidene jaren sterk gefocust op het creëren van gelijke kansen voor zoveel mogelijk jongeren. Dit sluit aan bij een sterke emancipatorische en egaliserende tendens in onze samenleving: iedereen heeft het recht om zich maximaal te ontwikkelen volgens de eigen interesses en mogelijkheden. Onderwijskundig gezien wil men het negatieve effect verminderen van

- socio-emotionele, etnisch-culturele en economische achtergronden,
- leerproblemen en –stoornissen.

Ter ondersteuning op leer- en studiegebied zet IMK actief in op o.a. leer- en studiebegeleiding in de vakken en via het aanbod naschools 'leren leren', op remediëringslessen wiskunde, Nederlands en Frans in de eerste graad, op remediëren en differentiëren in de vakken, ...

IMK begeleidt de leerlingen om te kunnen komen tot een passende en verantwoorde studiekeuze:

- Via de gerichte adviezen van de begeleidende klassenraad.

De vakleerkrachten verkrijgen tijdens hun lessen een goed beeld van de talenten en capaciteiten van de leerlingen waardoor de begeleidende klassenraad bij elk rapport motiverende en zinvolle adviezen kan geven over de behaalde resultaten, de studiehouding, attitudes, remediëring en – indien wenselijk – over de studiekeuze.

- Via studiekeuzeprogramma's waaronder
  - studiekeuze-informatie voor leerlingen en ouders van de eerste graad,
  - de SID-in, het studiekeuzetraject geïntegreerd in de GIP, de inleefdagen, ... voor de laatstejaars,
  - *Versus* voor 5 en 6 TSO, een initiatief van de scholengemeenschap i.s.m. het hoger onderwijs (informatie over verder studeren na het SO),
  - De samenwerking met het CLB voor onderzoeken naar interesses en motivaties,
  - Het gebruik van de Onderwijzkiezer.

- Door intakegesprekken bij inschrijvingen

Het is van groot belang om bij de inschrijvingen al vast stellen of de gewenste studierichting een realistische optie is. Zo heeft het weinig zin om iemand met problemen in wiskunde, door te verwijzen naar STEM BW of naar TW. Toch ligt bij twijfelsituaties of bij aandringen van leerling en ouders de nadruk op het creëren van kansen om met een bepaalde studierichting kennis te maken. Een heroriëntering blijft immers altijd mogelijk.

## 2.2. Zorgcontinuüm

IMK wil **aan elke jongere, binnen de grenzen van het haalbare en het redelijke, maximale studie- en ontplooiingskansen te geven**. Het begeleidende aspect van de school geldt dan ook voor alle leerlingen, met en zonder specifieke onderwijsbehoeften.

De school wil leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ondersteunen en begeleiden met maatregelen op maat. Tegelijkertijd wil de school ook **inzetten op het leren omgaan met de leermoeilijkheden en/of beperkingen en op het stimuleren van de zelfredzaamheid van de leerling vanuit het principe:**

**'Dit kan ik nóg niet' i.p.v. 'dit kan ik niet'.**

De opeenvolging van de fasen van zorg noemt men het **zorgcontinuüm**:

o **Zorgfase 0 – brede zorgfase met maatregelen die gelden voor àlle leerlingen**

Krachtlijnen van deze zorgfase zijn een krachtige leeromgeving, stimuleren, differentiëren en remediëren. Ze houden verband met het welbevinden, het lesgeven, het lesmateriaal, de huistaken en de evaluaties.

### o Zorgfase 1 – verhoogde zorg

In deze fase zorgt de school voor een individuele begeleidingsplan voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Door haalbare en 'eenvoudige' maatregelen worden deze leerlingen ondersteund en kunnen ze betere resultaten behalen. Voorbeelden zijn de plaats in de klas, iets meer tijd krijgen bij examens, het gebruik van bepaalde hulpmiddelen toelaten in bepaalde situaties, lange teksten voor de examens al laten lezen, ....

In overleg met de leerling en de ouders worden maximaal twee individuele maatregelen gekozen (maximaal drie bij meerdere onderwijsbehoeften).

Naast het ondersteunen met deze maatregelen, willen we de leerlingen ook uitdagen om te leren omgaan met hun leermoeilijkheden/beperkingen en willen we hun zelfredzaamheid stimuleren.

Deze maatregelen worden met de leerlingen en ouders besproken en eventueel bijgestuurd in de loop van het schooljaar, waar mogelijk en haalbaar.

### o Zorgfase 2 – uitbreiding van zorg

Indien de maatregelen uit zorgfase 1 niet voldoen, kan een uitbreiding besproken worden. Partners bij dit overleg zijn naast de ouders en de leerling, het CLB en de klassenraad. In deze fase zal het CLB een diagnostisch onderzoekstraject opstarten voor een eventueel '(gemotiveerd) verslag' dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs.

### o Zorgfase 3 – individueel aangepast curriculum

In deze fase bestaat de mogelijkheid tot doorstroming naar het buitengewoon onderwijs of een aangepast individueel curriculum binnen het gewoon onderwijs: d.w.z. blijft deelnemen aan het gewoon onderwijs maar zonder het volledig programma te volgen. In dat geval verliest de leerling het recht op een A- of B-attest. In deze fase moet overlegd worden of de wensen van de ouders en de leerling enerzijds en de didactische en pedagogische mogelijkheden van de school voldoende op elkaar afgestemd kunnen worden.

## 2.3. Socio-emotionele begeleiding

De maatschappelijke verwachtingen hebben betrekking op een toename van sociale en emotionele zorgen die bij jongeren en volwassenen worden vastgesteld. De vele sociale hulpverleningsorganisaties kunnen de vraag op opvang en begeleiding nauwelijks meer volgen. Op dit domein heeft de samenleving meer en meer

opdrachten en verantwoordelijkheden doorgeschoven naar het onderwijs, onder termen als 'socio-emotionele begeleiding', 'zorgbeleid', 'zorgverbreding', 'zorgcoördinatie', 'vertrouwenspersoon', 'groene leerkracht'...

Samen met het leerkrachtenteam en de klassenraad, bieden de leerlingenbegeleiders ondersteuning aan leerlingen ingeval van problemen waardoor hun emotioneel en sociaal welbevinden en/of hun functioneren vermindert. Desgevallend doet het zorgteam beroep op externen zoals CLB en ON en werken ze samen aan een gerichte aanpak van de problemen. Ook de ouders worden hierbij betrokken.

Deze problemen kunnen van allerlei aard zijn: klasconflicten, faalangst, gepest worden, pesten, schoolmoeheid, sterke verlegenheid, een gebrek aan zelfvertrouwen of aan zelfstandigheid, opstandigheid, grensoverschrijdend gedrag, sociaal isolement, een negatieve invloed op de klas uitoefenen, familiale problemen, rouwproces...

Een centraal begrip in het zorgbeleid kan misschien 'zorgzaamheid' zijn in de zin van zorgen voor, verzorgen, bezorgd zijn. Authentieke zorgzaamheid geeft aan de leerlingen het gevoel dat zij als persoon welkom zijn en 'gezien' en 'gehoord' worden.

Een goede school is meer dan een school waar men goed lesgeeft. Een goede school wil ook gewoon goed zijn voor haar kinderen en jongeren. Dit is trouwens wezenlijk christelijk.

## 2.5. Randbemerkingen bij de inspanningen rond socio-emotionele begeleiding

- Scholen zijn op de eerste plaats **onderwijscentra** en leerkrachten zijn op de eerste plaats **onderwijsmensen**. Hun taak is om jongeren maximaal te begeleiden doorheen hun schooltraject en niet om de rol van 'therapeut' op zich te nemen. Jongeren die het echt moeilijk hebben, hebben nood aan en recht op een **gepaste deskundigheid**, die van onderwijsmensen niet verwacht kan worden.
- Het moet duidelijk zijn dat de **rol van de ouders** in geen geval overgenomen kan worden door de school. Zij worden niet alleen betrokken bij overleg in geval van socio-emotionele problemen bij hun kind, maar moeten ook een **actieve bijdrage leveren om gemaakte afspraken te helpen uitvoeren**. Deze verwachting sluit aan bij de engagementsverklaring die in het schoolreglement is opgenomen.

- **Sturing en afgrenzing** zijn complementair aan zorgzaamheid. Meer nog, zij kunnen vormen van zorgzaamheid zijn. Het item 'socio-emotionele begeleiding' kan dan ook niet losgekoppeld worden van pijler 5, een correcte school'

### 3. EEN STIMULERENDE SCHOOL

---

IMK wil een stimulerende school zijn, waarin jongeren uitgedaagd en aangemoedigd worden om binnen hun talenten, mogelijkheden en interesses hun schoolloopbaan actief te ontwikkelen.

Vele scholen worden geconfronteerd met een **afnemende studiementaliteit**. Zonder deze kwestie te willen veralgemenen naar alle leerlingen, kan een verminderde studiemotivatie en naschoolse studie-inzet niet ontkend worden. Verklaringen hiervoor zijn niet eenvoudig en vormen ook geen onderwerp van deze tekst.

Het **inzetten op het stimuleren van de leerbereidheid en de actieve betrokkenheid** van jongeren is een uitdaging voor het onderwijs, die IMK wil aangaan.

Daarom stimuleren we **een mindset die niet zegt 'Ik kan het niet' maar die wel zegt "ik kan het nog niet"**.

Het IMK-schoolteam stimuleert en daagt de leerlingen o.a. uit door:

- het geven van positieve, uitdagende en stimulerende feedback zowel in de klaspraktijk als op toetsen, rapporten, ...
- te werken aan een warme en 'leerling-nabije' relatie tussen leerkracht en leerlingen omdat dit sterk bijdraagt aan een krachtige en veilige leeromgeving,
- door het gebruiken van gevarieerde werkvormen, de leerinhouden te laten aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen en bij de actualiteit, door leerlingen te laten samenwerken, door hen uit te dagen en te prikkelen, ...,
- door te luisteren naar de leerlingen en hen inspraak te geven, waar mogelijk, bv. bij de planning van toetsen, via de leerlingenraad, ...,
- door vormen van differentiëren in de klaspraktijk, zodat zoveel mogelijk leerlingen leerkansen krijgen volgens interesses en mogelijkheden,
- door aandacht te besteden aan 'leren leren'
  1. via het aanreiken van studietips in de vakken, door de remediëringkaders, zelfevaluaties en studietips op toetsen en taken, vak- en klassenraadcommentaren op de rapporten, ...
  2. in het aanbod van naschoolse begeleide studie 'leren leren' en in workshops rond leren plannen en schematiseren.  
Indien leerlingen problemen ondervinden op het vlak van studiemethode en -planning, kan de klassenraad de begeleide studie leren leren adviseren of opleggen. Ook door ouders en leerlingen kan deelname hieraan aangevraagd worden.

**Aandacht hebben voor het welbevinden en het welzijn** van de leerlingen draagt bij aan een krachtige leeromgeving en beïnvloedt de leerresultaten meestal in positieve zin. IMK stimuleert het welbevinden o.a.

- door de individuele bevraging 'leerlingcontact',
- door een respectvolle omgang en verantwoordelijk gedrag te stimuleren,
- door ontspanningsmogelijkheden te voorzien in de middagpauzes:
  - op de groene zone in Lanklaar,
  - mogelijkheden tot sporten, zoals voetbal of volleybal,
- door de organisatie van activiteiten en projecten die de sociale banden met medeleerlingen versterken vb. klassen(sport)dag, jaarlijkse schoolactiviteit,
- door verfraaiing van de schoolomgeving, zowel binnen als buiten zoals lokalen in frisse kleuren, picknick-banken, propere toiletten, aandacht voor orde en netheid in de klassen en op de speelplaats, ...
- door de introductiedagen en de buitenschoolse teambuilding voor de eerstejaars (in september),
- door het project 'Overkoplokaal' waarbij leerlingen naar elkaar luisteren en elkaar ondersteunen.

**Het investeren in een eigentijdse schoolomgeving, moderne infrastructuur en leermiddelen draagt bij tot een krachtigere leeromgeving en een aangenamer lesklimaat.** De school investeert elk jaar in de modernisering van infrastructuur en leermiddelen. De nadruk ligt daarbij niet enkel op de vaklokalen, die afgestemd moeten worden op de logistieke verwachtingen van de leerplannen, maar ook op de uitrusting van de gewone klaslokalen met digitale middelen zoals PC, beamer, ... Vanzelfsprekend is deze modernisering een doorlopend proces dat nooit tot voltooiing komt.

**Door een positief schoolklimaat en een aangename sfeer te creëren waarin elke leerling zich thuis kan voelen, werken we preventief aan spijbelgedrag.**

- Afwezigheden worden **kort opgevolgd** door het leerlingensecretariaat. Ouders worden, kort na de vaststelling van een niet-gemelde afwezigheid, gecontacteerd. Door deze gerichte samenwerking, kan er veel erger spijbelgedrag voorkomen worden.
- De school beschikt over een **duidelijk reglement op het vlak van aanwezigheden en afwezigheden**. De 'top tien' met de voornaamste bepalingen wordt aan het begin van het schooljaar besproken met de leerlingen. Daardoor worden discussies vermeden met leerlingen of ouders die verklaren niet op de hoogte te zijn van de richtlijnen.



De begeleiding, ondersteuning en verwachtingen die een leerling van thuis mee krijgt, hebben natuurlijk een grote invloed op zijn/haar schoolloopbaan. Daarom streeft de school een positieve en nauwe samenwerking met de ouders na. De verantwoordelijkheid van de ouders kan niet zo maar naar de school doorgeschoven worden. De school investeert **veel tijd en energie in communicatie en overleg met de ouders**, zodat zij goed ingelicht zijn over het schoolleven van hun zoon/dochter. Deze communicatie kan mondeling of schriftelijk zijn, formeel of informeel. In elk geval probeert de school ouders zo snel mogelijk te informeren bij eventuele problemen, en hen te betrekken bij oplossingsgerichte strategieën.

Alle begeleidende en stimulerende maatregelen van school en ouders ten spijt, moet de voornaamste motivatie vanuit de leerling zelf komen. Indien dit niet lukt, dan ontstaat een moeilijke situatie waarin de delibererende klassenraad haar verantwoordelijkheid moet opnemen. Niet voor niets werd het item 'een lerende school' bovenaan geplaatst.

### IMK hanteert toekomstgerichte en prospectieve deliberatiecriteria:

Of een leerling een leerjaar "met vrucht" beëindigt, wordt in hoofdzaak bepaald door de **kansen die hij/zij volgens de delibererende klassenraad heeft om in het volgende leerjaar** (al dan niet van dezelfde onderwijsvorm en/of studierichting) **te slagen**. De delibererende klassenraad zal zich op de eerste plaats richten op de onderwijsvorm en/of onderverdeling die volgens de curriculumopbouw logisch voortbouwt op het leerjaar in kwestie.

In de finaliteitsjaren, die toegang geven tot de arbeidsmarkt, probeert de delibererende klassenraad te oordelen of de leerling **bekwaam is om in te treden in het beroepsleven op een niveau zoals bepaald in het studierichtingsprofiel en de leerplan-doelstellingen**. In officiële termen betekent dit dat de leerling voldaan moet hebben aan het geheel van de vorming. Onze finaliteitsjaren zijn 6 JGZ, 6 VZ, 7 TBZZ en 7 KZ.

Ook in de doorstromingsjaren naar het hoger onderwijs, met name in het 6de jaar TW en STW, beantwoordt de delibererende klassenraad de vraag **of de leerling voldaan heeft voor het geheel van de vorming**. Het doel daarvan is om te oordelen of **hij/zij bekwaam geacht kan worden om zijn/haar studies voort te zetten in het hoger onderwijs**.

Om deze vragen te beantwoorden baseert de delibererende klassenraad zich op een ruime en brede verzameling van gegevens:

- de resultaten van taken, opdrachten, toetsen of examens, die in de loop van het schooljaar door de leraren van de leerling werden afgenomen;
- de resultaten van de stages;
- de evoluties en resultaten in de attitudes;
- de beslissingen, vaststellingen en adviezen van de begeleidende klassenraad;
- in het 6de en 7de jaar: de resultaten van de geïntegreerde proef.

## 4. EEN SOCIALE SCHOOL

---

IMK wil een sociale school zijn, die een onderwijsgemeenschap vormt waarin men 'samen leert', 'samen-werkt' en 'samen leeft' en men gelijke kansen krijgt, ongeacht de socio-economische of etnisch-culturele achtergrond,

IMK creëert een leeromgeving en een studieklimaat waarin alle leerlingen maximale kansen krijgen tot een optimale schoolloopbaanontwikkeling die past bij hun interesses en mogelijkheden. De zorg voor de kwetsbare en zwakkere leerlingen is sterk aanwezig in de geest van ons opvoedingsproject.



### 4.1. Een inclusief gelijke-onderwijskansenbeleid

In het GOK-beleid wordt extra-aandacht gevraagd voor leerlingen bij wie de kansen enigszins belemmerd kunnen worden door familiale, socio-culturele of financiële omstandigheden. Ook persoonlijke en sociale kenmerken zoals talent of beperking, gender, geslacht, etniciteit of culturele identiteit mogen **geen belemmering zijn voor de volwaardige ontwikkeling van bepaalde leerlingen en het behalen van de leerplandoelen en leerresultaten in de weg staan.**

De school is er zich van bewust dat in onze gemeente, Dilsen-Stokkem, ca. 8 % van de minderjarigen opgroeien in een gezin met risico op kansarmoede. Dat is hoger dan het gemiddelde in Vlaanderen.

**Kansarmoede** mag niet gezien worden als het resultaat van een individueel falen of talent. Het is het resultaat van een structureel probleem met een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Kwetsbare jongeren lopen meer risico op leerachterstand, zittenblijven of schooluitval. We zien het als **onze maatschappelijke taak** om voor elke leerling maximale ontwikkelingskansen na te streven, met oog voor de bijzondere noden en de leefwereld van kansarme leerlingen. **Onderwijs is immers de motor om de armoedecirkel te doorbreken.**

Aangezien (kans)armoede te maken heeft met de ongelijke verdeling van vier soorten kapitaal (materieel, menselijk, sociaal en cultureel kapitaal) in de samenleving, wil IMK inzetten op het verhogen voor deze vier soorten van kapitaal:

- **materieel kapitaal** (geld, huisvesting, comfort, schoolkosten):
  - ✓ door strategische keuzes te maken voor minimale schoolkosten
  - ✓ door een goede dialoog tussen ouders en school
  - ✓ door transparant te communiceren naar de ouders, over de schoolkosten
  - ✓ door de mogelijkheid te bieden tot afbetalingsplannen voor de schoolrekening
- **menselijk kapitaal** (lichamelijke en psychologische gezondheid, voeding en leefgewoonten, gezondheidszorg):
  - ✓ door de executieve functies van de leerlingen te versterken (doe-processen in het brein die ervoor zorgen dat we ons gedrag bewust kunnen sturen). We willen leerlingen leren om bewuste keuzes te maken, om impulsen te onderdrukken, om flexibel om te gaan met veranderingen, om prioriteiten te stellen, om te plannen, om de gevolgen van hun gedrag in te schatten, ...
  - ✓ door aandacht te hebben voor gezonde voeding en leefgewoonten, voor welbevinden en de lichamelijke gezondheid
- **sociaal kapitaal** (netwerken en sociale status, comfort):
  - ✓ door te werken aan welbevinden en zelfvertrouwen
  - ✓ door de status te verhogen via actieve en sociale werkvormen
  - ✓ door hoge verwachtingen te koesteren en alle leerlingen uit te dagen
- **cultureel kapitaal** (taal, gezinscultuur, zelfbeeld, kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes van ouders)
  - ✓ door aandacht voor taalgericht onderwijs om de taalvaardigheid te verhogen
  - ✓ door ouders te betrekken bij de onderwijsloopbaan
  - ✓ door ernaar te streven om alle ouders te bereiken
  - ✓ door te differentiëren, te remediëren en te stimuleren
  - ✓ door aandacht voor leren leren
  - ✓ door de zelfredzaamheid en het zelfvertrouwen te bevorderen

Werken rond Gelijke Onderwijskansen is een uitdaging voor het volledige schoolteam. Het GOK-beleid is geen 'eiland', het is geïntegreerd binnen het onderwijsbeleid van de school.

De aandachtspunten en acties die voor het GOK-publiek ontwikkeld worden, 'renderen' trouwens ook voor de niet-GOK-leerlingen. Zo'n **inclusieve benadering** biedt enkel voordelen en is in een school met een sociale identiteit zoals IMK meer dan verantwoord. De GOK-werking vormt dan ook een

onlosmakelijk geheel met andere, al bestaande vormen van ondersteuning en begeleiding en met de socio-emotionele begeleiding van het zorgteam, die de school deels met eigen BPT-middelen inricht.

#### 4.2. Samen leren, samenwerken en samen leven

We hechten veel belang aan het **aanleren van sociale vaardigheden, het bevorderen van sociale verbindingen en het creëren van een veilige leeromgeving**. De waarden en normen die hierbij nagestreefd worden, overstijgen het schoolse niveau en zijn ook van groot maatschappelijk belang.

De school **stimuleert actief de groei van sociale competenties en verbinding, zowel op klas- als op schoolniveau**, zoals daar zijn:

- het aanvaarden dat er onderlinge verschillen zijn, het verdraagzaam zijn,
- het eerlijk, respectvol en open communiceren,
- het respectvol en empathisch omgaan met anderen, zowel medeleerlingen, onderwijspersoneel, directie als mensen uit de schoolomgeving,
- het respectvol omgaan met het materiaal van medeleerlingen en van de school,
- het gebruiken van positieve omgangs- en communicatievormen waardoor pesten niet getolereerd zal worden,
- het opnemen van verantwoordelijkheid bij het samenwerken met medeleerlingen,
- het leren van elkaar,
- het zoeken naar constructieve oplossingen bij conflicten, de herstelgesprekken,
- de vak- en klasoverstijgende projecten en activiteiten,
- de leerlingenraad die meedenkt in het schoolbeleid en acties op schoolniveau organiseert,
- activiteiten met aandacht voor diversiteit en psychisch welbevinden (Rode Neuzen, Regenbooghuis, Overkoplokaal),
- ...

## 5. EEN CORRECTE SCHOOL

IMK wil een correcte school zijn, waar jongeren op positieve wijze gestuurd worden om bepaalde normen, waarden en grenzen te leren respecteren in een veilige en warme schoolomgeving,

### 5.1. Afspraken die ruimte creëren en grenzen die bewaakt worden

Niet zonder redenen leiden wij ons huishoudelijk reglement als volgt in: "Waar mensen samenleven of samenwerken zijn **duidelijke regels en afspraken nodig**. We moeten ruimte en respect scheppen voor elkaar. Alleen zo kunnen we orde, rust en regelmaat bewaren in onze school en dat zijn **belangrijke voorwaarden voor het optimaal functioneren van leerlingen en leraren op school en het zorgt voor een veilige en warme schoolomgeving en een 'ordentelijke' onderwijsverstrekking.**

En hoewel leerlingen of ouders het soms niet eens zijn met bepaalde regels, verwachten we toch dat het schoolreglement nageleefd wordt. De **akkoordverklaring** met het schoolreglement is immers **de voorwaarde om zich in te schrijven** in onze school.

We zijn in deze kwestie echter niet naïef. Bij voorschriften en regels 'horen' natuurlijk overtredingen, zeker als men met een jong publiek werkt. Uit onderzoek en ervaring blijkt dat deze overtredingen vooral bestaan uit: opzettelijk de les storen, spijbelen, brutaliteiten tegen de leerkrachten en secretariaatsmedewerkers, hinderen en pesten van medeleerlingen en vandalisme op school. De **naleving** van het opvoedkundig project en het schoolreglement moet dan ook **constant bewaakt worden**.

Een schoolreglement dat in positieve verwoordingen wordt uitgeschreven, wordt door vele leerlingen en ouders gewaardeerd en kan tegelijk heel duidelijke grenzen aanreiken. Hierbij wordt echter niet alleen het 'verboden terrein' afgegrensd maar **ook het terrein waarbinnen dingen 'geboden worden, m.a.w. mogelijk zijn.**

De **symboliek van het logo** van IMK verduidelijkt deze visie:



Het logo van IMK wil iets van ons pedagogisch project visualiseren. We willen werken binnen een duidelijk omljnd kader, dat tegelijk gematigd flexibel kan zijn. Binnen deze grenzen willen we ruimte aanbieden die aangenaam is voor jongeren.

De letter 'k' die een beetje uitsteekt boven het kader, symboliseert dat we af en toe, bij individuele leerlingensituaties, zoeken naar aangepaste begeleidingsmogelijkheden buiten het traditionele kader.

De blauwe kleur van de letters IMK legt de link met de blauw-witte kleurcombinatie van de Congregatie van de Zusters van de Voorzienigheid. De speelse groene punt boven de 'i' verwijst naar de groene zone in Lanklaar en de groene omgeving in Rotem.

Dit schoolreglement is geen statisch gegeven. Het wordt **jaarlijks aangepast** volgens de noden van het onderwijsbeleid en de samenleving, in samenspraak met en op advies van de pedagogische raad, de schoolraad en de leerlingenraad.

## 5.2 Van sancties naar verantwoordelijkheden

Het is van opvoedkundig belang dat jongeren alle regels van het spel leren kennen en aanvaarden. Tot het 'spel' behoren **ook de gevolgen** – wat een veel geschikter woord is dan sancties –, **indien zij de grenzen van het schoolreglement en het opvoedkundig project overschrijden**. De nadruk ligt hierbij niet zozeer op straffen maar op het aanvaarden van verantwoordelijkheid en gevolgen. Er wordt ook nagegaan hoe er **herstelgericht** gewerkt kan worden, waar nodig.

De meeste jongeren aanvaarden de gevolgen, tenminste als zij voldoende rechtvaardigheid ervaren: concreet betekent dit dat de gevolgen in verhouding moeten zijn tot de feiten en dat er niet met verschillende maten en gewichten wordt gewogen.

## 5.3. Indien nodig: van orde naar tucht

Bijna elke school wordt geconfronteerd met aanhoudende en/of ernstige situaties waarin correctie niet wordt aanvaard door leerlingen en/of ouders. Het beschermen van het opvoedingsproject kan moeilijk zijn, soms conflictueus. Het opnemen van een **tuchtbeleid** kan onmogelijk ontbreken in een schoolproject. Het schoolreglement geeft daarover de nodige informatie.

## 6. EEN CHRISTELIJKE SCHOOL

IMK wil een christelijke school zijn, waarin 'goed zijn' en 'goed doen' beschouwd worden als wezenlijke opdrachten voor iedere mens.

Maar wat wordt er bedoeld met 'goed zijn' en 'goed doen'?

Om hier een invulling aan te geven, doen we beroep op de specifiek christelijke spiritualiteit.

Als school voelen we ons geroepen:

- Om oog te hebben voor de talenten in elke leerling en om hen maximale leer- en groeikansen te bieden om hiermee aan de slag te gaan. We geloven in elke leerling.
- Om een leerling-nabije en warme school te zijn waar elke leerling zich kan thuis voelen, in verbondenheid met medeleerlingen en leerkrachten.
- Om bijzondere aandacht te hebben voor de zwakkeren en kansarmen zowel dichtbij als veraf. Binnen onze school willen we 'er zijn' voor de kwetsbare mensen.
- Om te werken aan de ontwikkeling van de 'spirituele intelligentie' van iedere deelnemer aan dit onderwijsproject. Binnen het zoeken naar zingeving beluisteren we ook het christelijk verhaal.

In ons opvoedingsproject willen we de band met 'wat ons overstijgt' en de daaruit voortvloeiende wijsheid behouden, uitdiepen en verdiepen. We willen ons blijvend, telkens opnieuw, telkens weer anders, laten inspireren door de centrale waarden van het christelijk gedachtegoed en door de spiritualiteit van de Zusters van de Voorzienigheid.

Dit kan ons inspireren onze eigen grenzen te verleggen om tot het uiterste te gaan in onze aandacht, liefde en dienstbaarheid naar mensen toe.

Goed zijn en goed doen vanuit christelijk perspectief daagt uit tot méér dan het 'gewoon menselijke' en is steeds gericht op waardigheid, geluk, solidariteit, verantwoordelijkheid, mildheid, respect, verdraagzaamheid, openheid voor gelovig leven, dankbaarheid, zelfwaardering, rechtvaardigheid, ...

'Goed zijn en goed doen' zet ons op weg om (christelijke) waarden in praktijk te brengen. We willen jongeren dan ook opvoeden tot het beleven van deze zinvolle waarden.

De Zusters van de Voorzienigheid hebben hun bakermat in Frankrijk, met name in Ruillé-sur-Loir, een beetje ten zuiden van Le Mans.

Hier, in 'La Petite Providence' werden in het begin van de 19<sup>de</sup> eeuw de spirituele en pedagogische fundamenteën gelegd van onze school...



#### Leer samenleven...

Doe iemand anders niet aan wat je zelf niet wil meemaken.  
Geef aandacht aan wie alleen is.  
Verwelkom nieuwe leerlingen.  
Help wie hulp nodig heeft.  
Let op respectvolle taal en houding tegenover anderen.  
Spreek als het jouw beurt is en laat de ander uitspreken.

#### Leer samenwerken...

Schenk vertrouwen.  
Luister aandachtig naar de ideeën van anderen.  
Moedig anderen aan om hun best te doen.  
Vraag hulp als je die nodig hebt.  
Wees blij met jouw goede resultaten en die van anderen.

#### Leer durven...

Durf nieuwe dingen uitproberen.  
Laat je niet ontmoedigen door tegenvallende resultaten.  
Toon je kwaliteiten en talenten.  
Geef het beste van jezelf.  
Deel je ideeën en meningen.

*Scholennetwerk van de Zusters van Voorzienigheid  
Ruillé-sur-Loir, Frankrijk*